

Asia: YM008:00/2015, YM029:00/2016

Luonnos hallituksen esitykseksi (ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittaminen)

1. Hallituksen esityksen yleisperustelut

Yleiset kommentit lupamenettelyjen yhteensovittamista koskevista lakiehdotuksista

Kainuun ELY-keskus pitää lupa-asioinnin selkeyttämistä ja sujuvoittamista sekä päällekkäisen viranomaistyön minimoimista ja viranomaisyhteistyön lisäämistä tavoiteltavina seikkoina, joiden näkökulmasta esitys on tarpeellinen ja perusteltu.

Sähköisen lupahakemukseen liittyvän asioinnin käyttöönottamista koskien Kainuun ELY-keskus toteaa, että sähköiseen asiointijärjestelmään liittyvien tietojärjestelmien toimivuuteen on kiinnitettävä erityistä huomiota ja jo ennen järjestelmien käyttöönottoa on varmistettava, että ne ovat valmiita ja toimivia. Järjestelmien vikatilanteet eivät toistaiseksi valtionhallinnossa ole olleet harvinaisia, eivätkä toimimattomat järjestelmät mahdollista hakemusten käsittelyn sujuvoittamista ja jouduttamista. Yhden luokun sähköisen asioinnin tuoma viranomaistyömäärän väheneminen ja tehostuminen on kannatettava tavoite, mutta sen asianmukainen toimiminen kaikille menettelyn osapuolille edellyttää viimeistelyjä järjestelmiä, jotka puolestaan edellyttävät huolellista suunnittelemista ennen järjestelmien käyttöönottoa.

Ehdotetun lain hakemusten käsittelyn nopeuttamiseen liittyvien tavoitteiden saavuttamisen kannalta on keskeistä, että uusien ja lisääntyvien tehtävien osalta viranomaisten resurssit pidettävä ajan tasalla sekä määrällisesti että laadullisesti. Yhteensovittavan viranomaisen tehtäviin voidaan ennakoida kuuluvan uudenlaista, entistä laaja-alaisempaa prosessinjohtoa, jonka hallinnan mahdollistaminen tulee varmistaa riittäväillä resursseilla.

Yleiset kommentit YVA- ja lupamenettelyjen yhteensovittamista koskevista lakiehdotuksista

Kainuun ELY-keskus katsoo, että YVA-menettelyn ja lupamenettelyn yhteensovittaminen on tarkoituksenmukaista tietyissä hankkeissa (erityisesti liittyen jo olemassa olevan luvanvaraisen

toiminnan sellaisiin muutoksiin, joissa ei ole ennakoitavissa olennaisia muutoksia ympäristövaikutuksiin), joiden osalta esitetyt muutokset ovat perusteltuja. Säännöksen soveltamisalan rajauksella vaihtoehtottomiin hankkeisiin on pyritty varmistamaan, ettei YVA-menettelyyn osallistumisen vaikuttavuus tosiasiallisesti heikenny, kun hankkeen toteuttamisvaihtoehto on valittu jo ennen arviointiselostuksesta kuulemista hakemalla sille ympäristölupaa. YVA-menettelyjen ja ympäristölupien käsittelyn yhdistämisten osalta Kainuun ELY-keskus pitää tärkeänä sen varmistamista, että yhdistämistapauksissa on todella kyse juuri vaihtoehtottomista hankkeista, eikä menettelyn helpottamisen ja nopeutumisen toivossa sellaisilta näyttäväksi muotoilluista hankkeista, jotta yhdistämisestä ei aiheudu heikennystä ympäristönäkökohtiin (verrattuna tilanteisiin, joissa vaihtoehtoja pohditaan YVA-menettelylle tyyppilliseen tapaan laajemmin ja monipuolisemmin).

2. Hallituksen esityksen vaikutukset

Pyydämme erityisesti arvioimaan esitettyjä taloudellisia vaikutuksia suhteessa lausunnonantajan omaan asemaan.

-

Onko esityksessä jäänyt joitakin olennaisia vaikutuksia huomioimatta? Jos on, niin mitä?

-

Minkälaisiin tilanteisiin arvioitte lupahakemusten tai YVA- ja lupamenettelyn yhteensovittamisen käytännössä soveltuvan?

-

3. Kommentit pykäläehdotuksiin ja niiden perusteluihin (ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittaminen)

- Yhteensovittavat lupamenettelyt (1-4 §)

-

- Yhteensovittava viranomaisen (5 §)

-

- Hakijan neuvonta (6 §)

-

- Yhteensovittamisen aloittaminen ja keskeyttäminen (7 ja 13 §)

-

- Määräajat käsittelyvaiheille (8, 12 §)

-

- Hakemusten täydentäminen (9 §)

-

- Lupahakemuksista kuuleminen (10-11 §)

-

- Lupapäätösten antaminen (14-15 §)

Ehdotuksessa ei ole ehdotettu yhteensovittavissa lupa-asioissa annettavien päätösten antamisajankohtaan liittyen säädettäväksi ehdottomia määräaikoja, ja esityksen mukaan päätösten antamiselle yhteistyössä muiden toimivaltaisten lupaviranomaisten kanssa asetettua määräaikaa voitaisiin pidentää, jos jonkin lupapäätöksen valmistuminen ennakoimattomasta syystä uhkaa myöhästyä. Kainuun ELY-keskus pitää ratkaisua hyvänä. Hallinnossa hakemusasioiden käsittelyyn liittyvät määräajat – erityisesti sellaiset, joiden noudattaminen on riippuvainen useammasta eri viranomaisesta – on syytä pitää tavoitteellisina huomioiden hakemusasioihin liittyvien tilanteiden ja olosuhteiden moninaisuuden koskien sekä itse lupa-asioita että viranomaisresursseja.

- Lupamaksut (16 §)

-

- Voimaantulo (17 §)

-

- Ympäristönsuojelulain 47 c §, vesilain 11:1, luonnonsuojelulain 72 a §, maa-aineslain 4 c §, maankäyttö- ja rakennuslain muutokset, kaivoslain 40 a § ja kemikaaliturvallisuuslain 104 e §

-

- Ympäristönsuojelulain 47 b §, vesilain 12 a § sekä luonnonsuojelulain 72 b ja 61.5 §

Esityksessä on ehdotettu ympäristölupahakemuksen ja luonnonsuojelulain mukaisen poikkeamishakemuksen yhteiskäsittelyä (YSL 47 b §). Yhteiskäsittelyssä annettavat päätökset on esitetty annettavaksi yhdellä päätöksellä. Kainuun ELY-keskus pitää keskeisenä sen varmistamista, että yhteiskäsittelyssä käsiteltävien luonnonsuojelulain mukaisten poikkeamislupa-asioiden valmistelussa turvataan se, että käsittelijät ovat luonnonsuojelun asiantuntijoita, eivätkä luonnonsuojeluun liittyvät näkökohdat jää yhteiskäsittelyssä toissijaisiksi ympäristölupa-asiaan nähden. Samat huomiot koskevat ehdotettua vesilain 12 a §:ää, jossa säädetään vesilain mukaisen lupahakemuksen ja luonnonsuojelulain 31 §:n, 48 §:n tai 49 §:n 3 tai 4 momentissa tarkoitetun poikkeamista koskevan hakemuksen yhteiskäsittelyä silloin, kun hakemukset liittyvät samaan hankkeeseen.

Yhteiskäsittelyn on esityksen YSL 47 b §:n perusteluissa todettu olevan ”tarkoituksenmukainen menettely silloin, kun sekä ympäristölupa että luonnonsuojelulain mukainen lupa voidaan myöntää. Yhteiskäsittelyä voitaisiin pitää tarpeettomana esimerkiksi tilanteessa, jossa ennakkoon näyttäisi epävarmalta, voidaanko molemmat luvat myöntää. Esimerkiksi tilanteessa, jossa etukäteen vaikuttaa epävarmalta, voidaanko hankkeelle myöntää luonnonsuojelulain mukaista lupaa poikkeamiseen, olisi tarkoituksenmukaista käsitellä luonnonsuojelulain mukainen hakemus ensin erikseen.”. Kainuun ELY-keskus pitää ehdotuksen lähtökohtaa siitä, että yhteiskäsittelyssä

käsiteltäisiin yksinomaan asioita, joissa sekä ympäristölupa että luonnonsuojelulain mukainen lupa voidaan myöntää, erikoisena siksi, että valittavaan käsittelymuotoon voidaan tulkita sisältyvän lupaus asian käsittelyn tietyntyyppisestä lopputuloksesta, jollaisen ennako-odotuksen antamista lupiasioiden käsittelyssä on perinteisesti vältetty. Lisäksi esitetyn arvion tekeminen vaatii pitkälle menevää poikkeamislupa-asian valmistelua jo ennen hakemukseen sovellettavan käsittelytavan valintaa.

Esityksen mukaan luonnonsuojelulain 61 §:ään lisättäisiin uusi 5 momentti, jossa säädettäisiin muutoksenhausta 72 b §:ssä tarkoitettuun ympäristönsuojelulain tai vesilain mukaisessa yhteiskäsittelyssä annettuun luonnonsuojelulain 31 §:n, 48 §:n tai 49 §:n 3 tai 4 momentin mukaiseen poikkeamista koskevaan päätökseen. Yhteiskäsittelyssä annettuun päätökseen haettaisiin muutosta yhtenä kokonaisuutena siten kuin ympäristönsuojelulaissa tai vesilaissa säädetään. Tämä johtaisi muutoksiin sekä muutoksenhakuun oikeutettujen tahojen piirissä että muutoksenhaun ohjautumisessa, kun valitusoikeus luonnonsuojelulain 31 §:n ja 48 §:n 2 momentin tarkoittamia poikkeuslupia koskien laajenisi paikallisille tai alueellisille yhteisöille ja muutoksenhaku ohjautuisi Vaasan hallinto-oikeudelle. Muissa kuin yhteiskäsittelyssä annetuissa päätöksissä luonnonsuojelulain säännökset jäisivät ennalleen, eli esitys johtaisi erilaisiin muutoksenhakuoikeuksiin ja -menettelyyn riippuen siitä, onko asia käsitelty yhteiskäsittelyssä vai tavanomaisessa menettelyssä. Esitettyjen muutoksenhakuun liittyvien muutosten osalta esityksessä jää epäselväksi se, ovatko nämä menettelyn eriytymiseen johtavat muutokset perusteltuja.

4. Kommentit pykäläehdotuksiin ja niiden perusteluihin (YVA- ja lupamenettelyn yhteensovittaminen)

- YVA- ja lupamenettelyn yhteensovittaminen (YVA-laki 5 §, 22 a.1 ja 25 §)

-

- Ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta ja lupahakemuksesta kuulemisen yhdistäminen (YVA-laki 22 a.2 ja 27 §, ympäristönsuojelulain 44 a §, vesilain 11 a §)

-

5. Muut kommentit

Voitte kirjoittaa tähän mahdolliset muut kommentit esityksestä

-

